

## Kwetsbare ouderen

### Doel:

Het identificeren van de oudere patiënt met extra risico's, de zogenaamde kwetsbare oudere. Hierdoor trachten we de perioperatieve complicaties en risico's in te schatten, waarna we weloverwogen kunnen besluiten of een operatie voor de patiënt veilig is.

### Doelgroep:

Anesthesioloog, anesthesiemedewerker, POS-medewerker, tandarts

### Taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden:

Indien aanwezig in de kliniek is de Pos-medewerker verantwoordelijk, de tandarts en anesthesioloog zijn eindverantwoordelijk.

### Definitie kwetsbare ouderen:

Een persoon  $\geq 70$  jaar met een klinisch herkenbare staat van toegenomen kwetsbaarheid als resultaat van verouderingsgeassocieerde achteruitgang in functionaliteit en reserve in meerder fysiologische systemen. Zoals b.v. de verminderde mogelijkheid om te kunnen omgaan met de alledaagse activiteiten en acute stressfactoren.

### Achtergrondinformatie:

De populatie is snel aan het verouderen. In 2012 telde Nederland 2,7 miljoen personen van 65 jaar en ouder. Dit is 16% van de totale bevolking. Van deze groep 65-plussers was 25% ouder dan 80 jaar.

Bovendien hebben patiënten een hoger verwachtingspatroon en zijn de mogelijkheden van de zorg, de toegenomen therapeutische opties binnen de chirurgie en de anesthesiologische mogelijkheden rondom een operatie er de oorzaak van dat er niet alleen in absolute zin, maar ook relatief meer ouderen ( $> 65$  jaar) geopereerd worden.

Ondanks alle ontwikkelingen blijft de groep oudere patiënten een verhoogd risico houden op postoperatieve complicaties. Het verhoogde operatierisico bij oudere patiënten heeft enerzijds te maken met fysiologische veroudering en daarmee het verlies aan vermogen tot aanpassen aan veranderingen en stressvolle situaties. Anderzijds gaat ouderdom gepaard met een verhoogde incidentie van pathofysiologische processen die als risicofactoren gezien kunnen worden.

### Benodigdheden:

- Kwetsbaarheidsscore volgens Groningen
- ASA-classificatie
- Voorgeschiedenis
- AMO (actueel medicatieoverzicht)
- Laboratoriumwaarden
- Alcoholgebruik
- Woonsituatie
- BMI ([www.hartstichting.nl/bmi](http://www.hartstichting.nl/bmi))

**Werkwijze:**

- Patiënten ouder dan 70 jaar worden niet geopereerd onder anesthesie.
- Alle patiënten  $\geq 70$  jaar worden gescreend op kwetsbaarheid.
- Alle patiënten  $\geq 70$  jaar worden fysiek gescreend door een anesthesioloog, ervaren anesthesiemedewerker of POS-medewerker.
- Preoperatieve screening:  
Iedere patiënt  $\geq 70$  jaar vult op de preoperatieve vragenlijst 3 vragen in. Indien een van deze vragen met ja wordt beantwoord wordt deze patiënt niet geopereerd. Ook worden alle patiënten  $\geq 70$  jaar gescreend op kwetsbaarheid. Indien deze  $\geq 4$  is dan wordt de patiënt niet geopereerd.
- De 15 vragen van de GFI worden letterlijk aan de patiënt gevraagd.
- De vragen gaan over de situatie van de patiënt van de afgelopen maand.
- Neem het meest passende antwoord.
- Wanneer de patiënt de vragen niet zelf kan beantwoorden, kunnen ze door een naaste beantwoord worden.
- Totale score  $\geq 4$  betekent kwetsbare patiënt en geen anesthesie in SBT

**Kwetsbaarheidsscore volgens Groningen/Groningse Frailty Index:**

Deze vragenlijst bevat 15 vragen die betrekking hebben op de volgende domeinen van kwetsbaarheid:

- Mobiliteit/ADL: Afname van de mobiliteit (evenwichtsstoornissen, vallen, krachtsverlies of artrose).
- Cognitie: Geheugenstoornissen, verminderd vermogen tot het plannen en uitvoeren van handelingen, trager begrip, desoriëntatie.
- Waarneming: Achteruitgang van visus en gehoor m.a.g. communicatie problemen, sociale isolatie, desoriëntatie.
- Voedingstoestand: Meer dan 10% gewichtsverlies in de afgelopen 6 maanden geeft een grotere kans op sterfte dan bij mensen waarbij dit niet het geval is.
- Co-morbiditeit: Aanwezigheid van meerdere ziekten en daar aan gerelateerde polyfarmacie.
- Sociale toestand: Afwezigheid van een sociaal netwerk, weinig sociale contacten, ervaren eenzaamheid.
- Psychische toestand: Somberegheid en depressiviteit waardoor ouderen minder goed met veranderingen kunnen omgaan.

**Verslaglegging:**

Verslaglegging vindt plaats in het EPD en op de desbetreffende scorelijsten die in gescand worden in het EPD.

**Informatie aan patiënt of familie:**

De patiënt wordt op de hoogte gebracht van de selectieprocedure op de poli.

| Screening                                      | Geen anesthesie                                                             |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| 1. Kwetsbaarheidsscore volgens Groningen (GFI) | $\geq 4$                                                                    |
| 2. ASA classificatie                           | $\geq 3$                                                                    |
| 3. Voorgeschiedenis                            | Delier in VG                                                                |
| 4. Medicatiegebruik                            | $\geq 4$ soorten                                                            |
| 5. Lab waarden                                 | Hb $\leq 8$ mmol, dan eerst naar de huisarts                                |
| 6. Alcoholgebruik                              | $\geq 4$ EH, patient wordt niet perse geexcludeerd                          |
| 7. Woonsituatie                                | Indien alleenwonend en er is geen begeleiding de eerste 24 u thuis aanwezig |
| 8. BMI                                         | $\geq 35 < 18,5$                                                            |

#### Referentiedocumenten:

##### Bronnen

- Finlayson EV, Goodney PP, Birkmeyer JD. Hospital volume and operative mortality in cancer surgery: a national study. Arch Surg 2003; 138:721-5;  
*older*.[www.geriatricsreviewsyllabus.org](http://www.geriatricsreviewsyllabus.org)  
*A Geriatric Anesthesiology Curriculum*
- Roehrig B, Hoeffken K, Pientka L, Wedding U. How many and which items of activities of daily living (ADL) and instrumental activities of daily living (IADL) are necessary for screening. Crit Rev Oncol Hematol 2007; 62:164-71.
- Geriatric Assessment is important to identify frail and vulnerable elderly oncology patients. The goal of this study was to identify simple screening questions that could be used to identify at risk elders in this population of cancer patients. They examined the questions used in the ADL and IADL tools and found that 6 simple screening questions could identify 98.5% of elders with limitations. This report is very useful for those interested in Geriatric Assessment.
- Barnett, SR. The Preoperative Assessment of the Geriatric Patient. Progress in Anesthesiology 18:5 (2004): 65-80. A comprehensive review of the preoperative assessment of the older patient.
- Shafer SL. The pharmacology of anesthetic drugs in elderly patients. Anesthesiol Clin North America 2000; 18:1-29. Excellent review of the pharmacokinetic and pharmacodynamic changes of aging as it applies to common anesthetic drugs.
- Blommers E, Lmek M, Klein J., Noordzij P.G. Ned. Tijdsch Geneeskunde 2008; 152:1515-17. Perioperatieve zorg voor de oudere patient.

| Kwetsbaarheidsscore volgens Groningen Frailty Indicator GFI                                                                                                                                 |                                 |                                  |                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------|----------------------------------|
| <b>Mobiliteit</b><br>Met zelfstandig wordt bedoeld zonder enige vorm van hulp van iemand anders.<br>Gebruikmakend van hulpmiddelen zoals stoel, rollator en rolstoel geldt als zelfstandig. |                                 |                                  |                                  |
| 1. Kunt u geheel zelfstandig boodschappen doen.                                                                                                                                             | <input type="checkbox"/> Ja (0) | <input type="checkbox"/> Nee (1) |                                  |
| 2. Kunt u geheel zelfstandig buitenshuis rondlopen.                                                                                                                                         | <input type="checkbox"/> Ja (0) | <input type="checkbox"/> Nee (1) |                                  |
| 3. Kunt u zich geheel zelfstandig aan-en uitkleden.                                                                                                                                         | <input type="checkbox"/> Ja (0) | <input type="checkbox"/> Nee (1) |                                  |
| 4. Kunt u geheel zelfstandig naar en van het toilet gaan.                                                                                                                                   | <input type="checkbox"/> Ja (0) | <input type="checkbox"/> Nee (1) |                                  |
| <b>Lichamelijke conditie</b><br>5. Geef een cijfer aan uw lichamelijke conditie van 0 tot 10.<br>0= erg slecht en 10= uitstekend.      0-6=1    7-10=0                                      |                                 | <input type="checkbox"/> 0-6=1   | <input type="checkbox"/> 7-10=0  |
| <b>Gezichtsvermogen</b><br>6. Ondervindt u problemen in het dagelijks leven omdat u slecht ziet.                                                                                            |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| <b>Gehoör</b><br>7. Ondervindt u problemen in het dagelijks leven omdat u slecht hoort.                                                                                                     |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| <b>Voeding</b><br>8. Bent u de laatste 6 mnd > 6 kg afgevallen of > 3 kg in de laatste maand.                                                                                               |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| <b>Co-morbiditeit</b><br>9. Gebruikt u op dit moment $\geq$ 4 soorten medicijnen.                                                                                                           |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| <b>Cognitie</b><br>10. Heeft u klachten over uw geheugen.                                                                                                                                   |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| <b>Psychosociaal</b><br>11. Ervaart u wel eens een leegte om u heen.      Soms of ja=1                                                                                                      |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| 12. Mist u wel eens mensen om u heen.      Soms of ja=1                                                                                                                                     |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| 13. Voelt u zich wel eens in de steek gelaten.      Soms of ja=1                                                                                                                            |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| 14. Heeft u zich de laatste tijd somber of neerslachtig gevoeld.      Soms of ja=1                                                                                                          |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| 15. Heeft u zich de laatste tijd nerveus of angstig gevoeld.      Soms of ja=1                                                                                                              |                                 | <input type="checkbox"/> Ja (1)  | <input type="checkbox"/> Nee (0) |
| Totaal score                                                                                                                                                                                |                                 |                                  |                                  |

Er is sprake van een kwetsbare patiënt bij een totaalscore van  $\geq 4$